

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Traktorweg Schoeringdreef (Zuienkerke, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2021H110
Augustus 2021

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Auteur: Jeroen Vanhercke

Nummer van het wettelijk depot: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

Ruben Willaert nv

Ten Briele 14 bus 15

8200 Sint-Michiels-Brugge

© Ruben Willaert nv, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert nv.

Ruben Willaert nv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Gemotiveerd advies.....	8
1.2.1	Samenvatting bureauonderzoek.....	8
1.2.2	Volledigheid van het gevoerde onderzoek	9
1.2.3	Advies	9
1.3	Conclusie	10
2	Bibliografie.....	11

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België.	7
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart, met aanduiding van de kadamnummers	7

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens..... 6

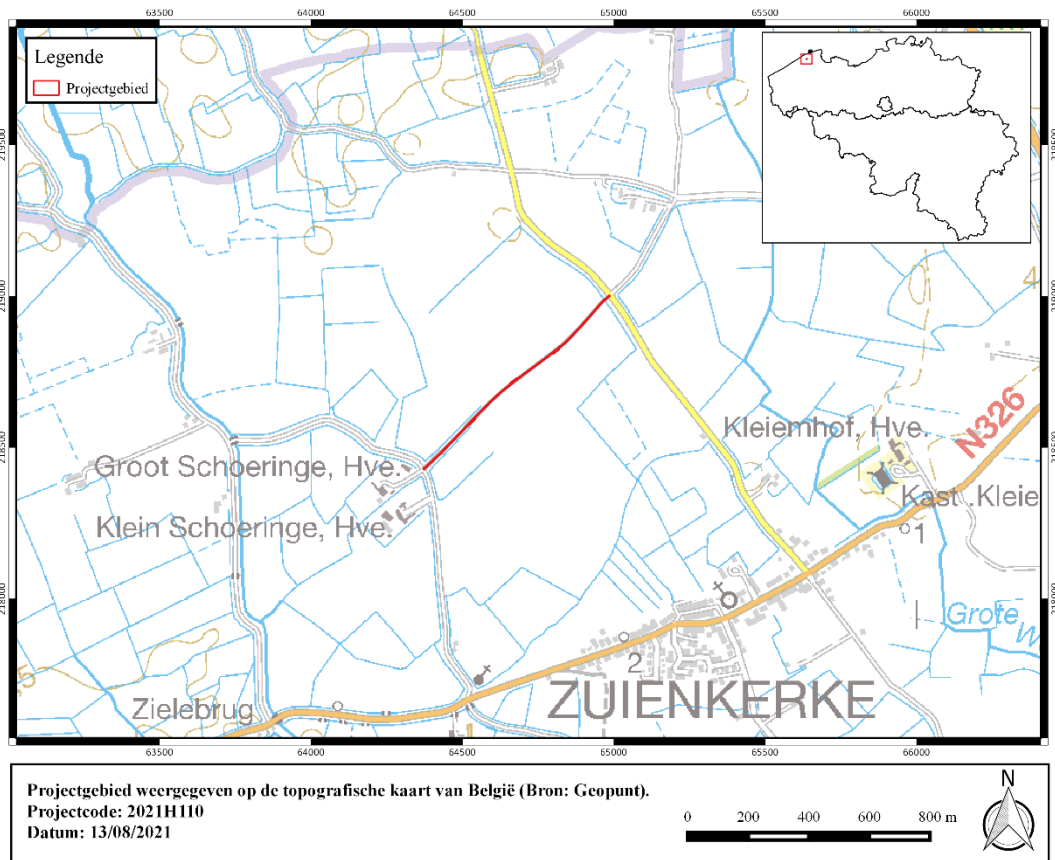

1 Programma van maatregelen

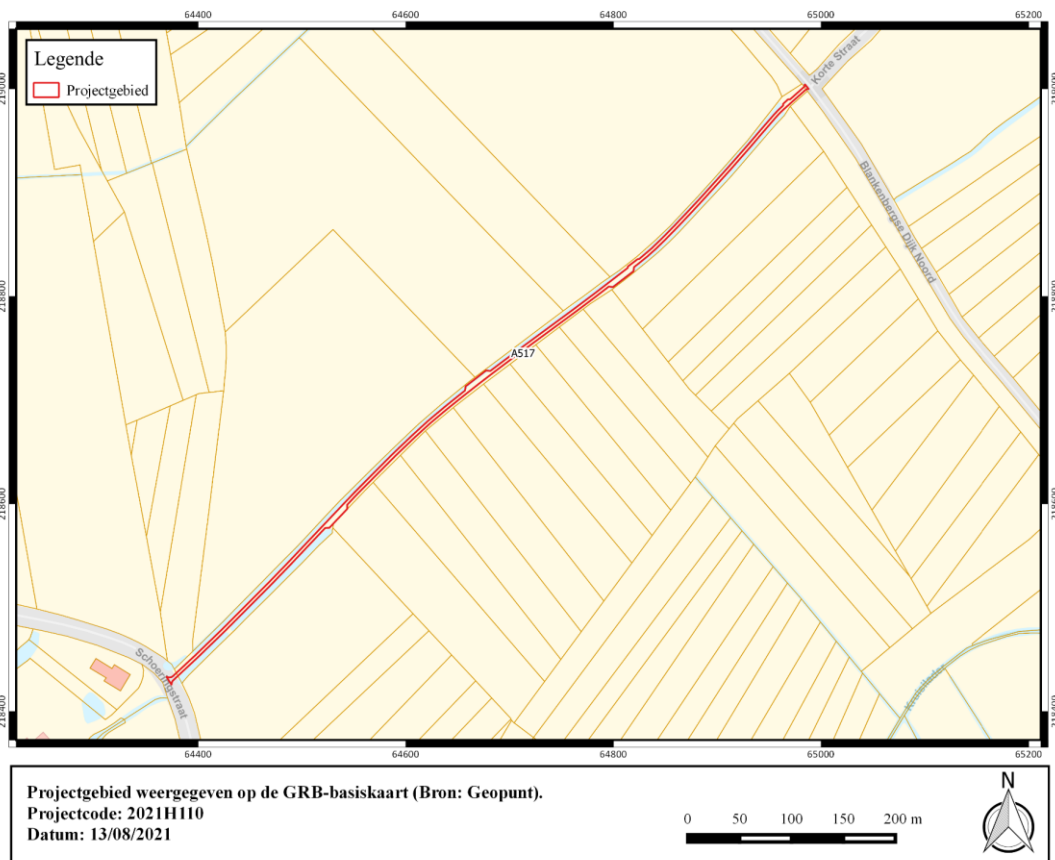
1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert nv Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels (Brugge)	
c) De locatie van het vooronderzoek Zie Figuur 1	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Jabbeke
	Deelgemeente	/
	Postcode	8377
	Adres	Schoeringdreef
	Toponiem	Traktorweg Schoeringdreef
	Bounding box (Lambert 72)	$X_{\min} = 64295$ $Y_{\min} = 218421$ $X_{\max} = 65141$ $Y_{\max} = 219009$
d) Kadastrale gegevens Zie Figuur 2	Zuierenkerke, afdeling 1, sectie A, nr. 517.	
e) Projectcode bureauonderzoek	2021H110	
f) Oppervlakte plangebied	3900 m ²	
g) Oppervlakte bodemingrepen	3900 m ²	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België.

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart, met aanduiding van de kadastrumnummers

1.2 Gemotiveerd advies

1.2.1 Samenvatting bureauonderzoek

De opdrachtgever plant de aanleg van een verharde verbindingsweg tussen de Schoeringstraat en de Blankenbergse Dijk Noord op de locatie van een reeds bestaande landwegel. De rijweg zal een breedte bezitten van 3,5 m en op regelmatige afstand voorzien worden van bijkomende uitwijkstroken met een breedte van ca. 3 m. Vóór de aanleg van de nieuwe weg zal de bestaande steenslagverharding uitgegraven worden. Er wordt rekening gehouden met een bodemingreep van ca. 60 cm –mv. Ter hoogte van één noordelijke uitwijkstrook centraal langs het terrein zal de beperkte bestaande inbuizing lokaal heraangelegd worden. Langs een deel van de zuidzijde van het traject, zal een nieuwe gracht worden aangelegd met een diepte van 100 cm –mv.

Het terrein in kwestie situeert zich volgens het gewestplan in een zone die bestemd is als agrarisch gebied. Het onderzoeksterrein situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. De archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt. Aangezien het plangebied in kwestie 3900 m² groot is en de bodemingrepen zich afspelen over de volledige oppervlakte, is er een verplichting een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

Het projectgebied is gelegen te Zuienkerke (provincie West-Vlaanderen), een landbouwgemeente die gelegen is binnen de Noordzeepolders. De gemeente wordt in het noorden begrensd door Blankenberge (Uitkerke) en Lissewege, ten oosten door Lissewege, ten zuiden door Meetkerke en ten westen door Houtave en Nieuwmunster. Het centrum van Zuienkerke is ca. 1 km naar het zuiden gelegen. Het plangebied is te situeren tussen de Schoeringstraat in het zuidwesten en Blankenbergse Dijk Noord in het noordoosten en wordt omgeven door akkers en weilanden.

De locatie is gelegen in de Oudlandpolders, die vóór de indijkingen in de volle middeleeuwen bestonden uit een uitgebreid slikken- en schorrenlandschap dat doordrongen werd door diverse getijdengeulen. Het dichtslibben van die getijdengeulen in de vroege middeleeuwen hield in dat er in deze periode een gewijzigde reliëfsituatie ontstond in de kustvlakte. De met zand opgevulde en met klei afgedekte geulbeddingen waren minder onderhevig aan compactie door ontwatering dan de schorren, wat tot gevolg had dat de geulruggen iets hoger in het landschap kwamen te liggen. Het projectgebied situeert zich op de westelijke rand van een brede kreekrug. Het micro-reliëf binnen het projectgebied varieert tussen de 3 en 3,8 m TAW.

De Quartairgeologische kaart toont aan dat het plangebied zich situeert ter hoogte van een opgevulde getijdengeul of kreek. De oudere Tertiaire afzettingen in het noorden van het projectgebied behoren tot het Lid van Vlierzele (Formatie van Gentbrugge) en bestaan uit groen tot grijsgroen fijn zand dat een duidelijke horizontale of kruisgewijze gelaagdheid vertoont aan de top. Naar onder toe gaat het meestal over in een homogeen kleiig zeer fijn zand met kleilenzen. Bovenaan kunnen ook gedifferentieerde kleilagen voorkomen met humeuze intercalaties. Op de bodemkaart wordt het bodemtype OB vermeld voor een kleine zone in het noorden van het projectgebied. De rest bevindt zich in type o.C1 is een oude kalkhoudende kleiplaatgronden bestaande uit zware klei.

Binnen het onderzoeksgebied zelf zijn geen archeologische vindplaatsen of indicatoren gekend. In de ruimere omgeving binnen een straal van 2 km werden meerdere archeologische vaststellingen gedaan en opgenomen in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI). Er zijn vooral indicaties van landelijke bewoning uit de late middeleeuwen (hoeves met walgracht) en de vroegmoderne periode, vastgesteld aan de hand van terreinwerk en cartografisch onderzoek. Net ten zuiden van het projectgebied bevindt zich bijvoorbeeld een omwalde hoeve waarvan de oorsprong terug gaat tot de late middeleeuwen. In het noorden grenst de landweg in kwestie overigens aan de Blankenbergse Dijk, die in de volle middeleeuwen werd aangelegd en een belangrijke rol speelde bij het creëren van de eerste polders. Ter hoogte van de dorpskern van Zuienkerke werden ook nog sporen uit de volle middeleeuwen onderzocht. Sporadisch werd in het verleden vondstmateriaal uit de Romeinse periode en de vroege middeleeuwen aangetroffen.

De beschikbare cartografische bronnen geven het agrarisch karakter weer van de omgeving rond het projectgebied. Al op kaartmateriaal uit het einde van de 16de eeuw is een verbindingsweg zichtbaar tussen de Blankenbergse Dijk in het oosten en wat tegenwoordig de Schoeringstraat is in het westen. De Ferrariskaart (1771-1777) en de 19de-eeuwse bronnen blijven vervolgens dezelfde elementen afbeelden. Ook de hierboven vermelde hoeve ten zuiden van de verbindingsweg is telkens zichtbaar ('Groot Schoeringe' en 'Kleyn Schoeringe'). Aan de hand van orthofoto's is dezelfde landweg vanaf het laatste kwart van de 20ste eeuw zichtbaar en zijn er geen veranderingen te zien.

1.2.2 Volledigheid van het gevoerde onderzoek

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek kon er geen uitsluitel geboden worden omtrent de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed in de ondergrond ter hoogte van het plangebied. Als er eventuele archeologische resten bewaard zijn, zouden ze uit bodemsporen bestaan. De gegevens uit de ruimere omgeving tonen aan dat er meerdere archeologische indicatoren en vindplaatsen gekend zijn die wijzen op bewoning uit de middeleeuwen en vroegmoderne periode. Er is met andere woorden wel archeologisch potentieel aanwezig ter hoogte van het projectgebied.

Verder vooronderzoek zou moeten uitgevoerd worden om de bodemopbouw en de bewaringskansen met betrekking tot archeologisch erfgoed beter in te schatten. Toch zijn er enkele tegenargumenten te maken voor het projectgebied in kwestie. Deze worden hieronder geformuleerd.

1.2.3 Advies

De langgerekte en smalle vorm van het plangebied is de belangrijkste factor die in rekening genomen wordt bij de afweging of verder onderzoek nuttig is. De beperkte breedte zou namelijk weinig ruimtelijk overzicht bieden bij het aantreffen van eventuele archeologische restanten. Daaraan gekoppeld is de aard van de verwachte grondsporen. De landelijke nederzettingssporen uit de middeleeuwen en vroegmoderne periode zouden zich manifesteren als sporenconcentraties, met een eventuele kern of kernen en enkele perifere zones met een lagere sporendensiteit. Deze verschillende zones kunnen echter niet los van elkaar gezien worden en kunnen dus enkel binnen een ruimer vlak onderzocht en geïnterpreteerd worden. Eventuele sporen binnen het projectgebied zou met andere woorden nooit volledig begrepen en in het bredere context geplaatst kunnen worden. Ze zouden enkel het bestaan van menselijke aanwezigheid bevestigen ter hoogte van de locatie in kwestie, een gegeven waarvan de mogelijkheid al tijdens het bureauonderzoek beschreven werd. Daarnaast is het

onwaarschijnlijk dat er op het eerder ondiepe niveau van de verstoringsdiepte betekenisvolle waarnemingen kunnen gedaan worden over het ontstaan en de ontwikkeling van de veldweg.

Voor restanten die ouder zijn dan de middeleeuwen gelden dezelfde argumenten rond het ruimtelijke inzicht. Bovendien biedt de ligging van het projectgebied, ter hoogte van een voormalige kreek waar erosieve processen een grote impact zullen gehad hebben, weinig hoop op goede bewaringskansen voor *in situ* bewaarde artefactenconcentraties uit de steentijden.

Hoewel er dus enig archeologisch potentieel aanwezig is binnen de grenzen van het projectgebied, wordt geen verder vooronderzoek geadviseerd. Er wordt bijgevolg geen programma van maatregelen opgesteld. Ondanks dit advies moeten opdrachtgever en aannemer tijdens de bouwwerken nog altijd rekening houden met de archeologische meldingsplicht.

1.3 Conclusie

De opdrachtgever plant binnen het plangebied van 3900 m² de realisatie van een verharde weg op het traject van een reeds bestaande landwegel. De bodemingrepen die deze werken met zich zullen meebrengen, kunnen het bodemarchief en het eventueel bewaarde archeologische erfgoed bedreigen. Op basis van de gegevens van de bureaustudie moet ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan worden van een trefkans archeologisch erfgoed uit de Romeinse periode tot en met de vroegmoderne tijd. Door de langgerekte en smalle vorm van het plangebied en de eerder beperkte verstoringsdiepte wordt er echter weinig kenniswinst verwacht. Verder archeologisch onderzoek wordt daarom niet voorgeschreven.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Deryckere J. 2021: *Traktorweg Schoeringdreef (Zuienkerke, West-Vlaanderen). Archeologienota. Bureauonderzoek (Fase 0). Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek.* Ruben Willaert nv. Brugge.

